

Tézy na štátne záverečné skúšky (Mgr.)
Študijný program: Učiteľstvo hudobného umenia
Predmet: Štátna záverečná skúška – *Hudobné umenie s didaktikou (Hra na organe)*

Akademický rok 2025/2026

- 1. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava žiaka k štúdiu organovej hry. Stavebný systém organa.
c) Hudobná pedagogika a hudobná didaktika. Predmet hudobnej pedagogiky a didaktiky, ciele, obsah a formy hudobného vyučovania, základné členenie disciplín hudobnej didaktiky, príslušnosť k iným vedným disciplínam, základná terminológia.
d) Malé jedno, dvoj a trojdielne formy, F. Schubert: „Lindenbaum“ op. 89, D 911
- 2. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika manuálovej hry; držanie tela, technické a zvukové rozdiely medzi klavirom a organom, nadkladanie a podkladanie prstov, prstoklad, glissandá. Antický organ.
c) Najznámejšie hudobno-výchovné metódy a koncepcie v Európe 20. a 21. storočia.
d) Tance a formy pochádzajúce z tancov, F. Chopin: Mazurka a mol, op. 7 č. 2
- 3. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika manuálovej hry – artikulácia (legato, legatissimo, staccato, staccatissimo, portato, leggiero, artikulácia v polyfonickej hre). Organ v stredoveku – najstaršie organové skladby.
c) Vývoj výchovy k hudbe a hudbou po roku 1989 na Slovensku: paradigmy, inovácie, reformy 2008, 2023.
d) Inštrumentálna lyrika a figuračné druhy, F. Chopin: Mazurka a mol, op. 7 č. 2
- 4. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Technika pedálovej hry (hra pätou a špicou, súčasná hra manuálu a pedálu, hra tercií jednou nohou, hra tercií dvoma nohami, väčšie intervaly). Renesančný organ.
c) Didaktické zásady vo výchove k hudbe s aplikáciou do praxe pre vybraný ročník v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Rondo, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
- 5. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Špecifické techniky organovej hry – manuálové prechody, hra na dvoch manuáloch súčasne, hra na dvoch manuáloch v rovnakej polohe, súčasná hra jednou rukou na dvoch manuáloch, používanie žalúzií, tichá výmena, glissando). Nizozemská organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
c) Motivácia ako naladenie. Možnosti motivovania detí s aplikáciou do praxe pre vybraný ročník v ZŠ alebo ZUŠ.
d) Kontrapunktické formy, J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
- 6. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.

- b) Výrazové prostriedky – prízvuky, metrum a rytmus. Talianska organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
- c) Organizácia hudobno-výchovného procesu: učebné osnovy, učebný plán, časovo-tematické plány, organizačné formy vyučovania, vyučovacia hodina a jej typy, fázy vyučovacej hodiny a ich charakteristika.
- d) Variácie, W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
7. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Výrazové prostriedky – tempo a artikulácia. Francúzska organová hudba do obdobia Francúzskej revolúcie (typ organov, skladatelia, diela).
- c) Ponímanie dieťaťa a formovanie jeho osobnosti v hudobno-výchovnom priestore. Vnútorne a vonkajšie determinanty hudobného vývinu dieťaťa: Hudobnosť a hudobné nadanie, hudobné schopnosti – ich podstata a klasifikácia, amúzie.
- d) Suita, J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
8. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Výrazové prostriedky – frázovanie a agogika. Francúzska organová hudba po Francúzskej revolúcii (typ organov, skladatelia, diela).
- c) Ontogenetický vývin dieťaťa v predškolskom a mladšom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo ZUŠ.
- d) Sonáta, J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
9. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Ornamentika. Anglická organová hudba (typ organov, skladatelia, diela).
- c) Ontogenetický vývin dieťaťa v strednom a staršom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo ZUŠ.
- d) Sonátová forma, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
10. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Registrácia. Organová hudba v Španielsku a Portugalsku (typ organov, skladatelia, diela).
- c) Problematika vokálno-intonačných činností: ciele, základné metódy – ich charakteristika, historický vývoj, problematika hlasovej výchovy. Koncepcia Z. Kodálya a jej adaptácia na Slovensku.
- d) Symfónia a symfonická báseň, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
11. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Práca učiteľa organovej hry. Typ severonemeckého organu a významní skladatelia organovej hudby v tej oblasti (16.-18. storočia).
- c) Problematika hudobno-recepčných činností: zmena paradigmy recepcie, typológie recepcie, ciele, metódy a formy práce. Koncept D. Kabalevského.
- d) Koncert, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 2. časť
12. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.

- b) Osobnosť žiaka (pamäť, motivácia, predstava interpretačného cieľa). Organová hudba v južnom Nemecku (16.-18. storočie).
- c) Problematika hudobno-inštrumentálnych činností: ciele, formy práce, elementárne hudobné nástroje (aj slovenské ľudové nástroje) – ich členenie, charakteristika, technika hry. Koncepcia C. Orffa a jej adaptácia na Slovensku.
- d) Pieseň, F. Schubert: „Lindenbaum“ op. 89, D 911
13. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Osobnosť žiaka (koncentrácia, sebakontrola, sebaovládanie, vytrvalosť, tréma). Organová tvorba J. S. Bacha. Bachov zvukový ideál.
- c) Problematika hudobno-pohybových činností: ciele, formy práce, diferenciácia pohybových činností. Metóda É. J. Dalcrozea.
- d) Chorál – gregoriánsky a protestantský, Guillaume de Machaut: La Messe de Nostre Dame - Kyrie
14. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Didaktické zásady správneho cvičenia (syntéza detailov, odloženie skladby, špecifiká organového cvičenia). Nemecká organová hudba v 19. storočí.
- c) Problematika hudobno-dramatických činností: ciele, charakteristika, formy práce. Prístupy využívajúce princíp tvorivej hudobnej dramatiky B. Felixa.
- d) Organum, conductus, madrigál, Guillaume de Machaut: La Messe de Nostre Dame - Kyrie
15. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Didaktické zásady správneho cvičenia (technika cvičenia, plán cvičenia, organizácia času). Nové trendy v organárstve v 19. storočí; ceciliánske hnutie; Orgelbewegung; A. Schweitzer.
- c) Pedagogická interpretácia hudobného diela: problematika, zmena paradigmy recepcie, základné členenie. Prístupy interpretácií hudobného diela J. Hatríka.
- d) Moteto, Josquin des Pres: Ave Maria ... virgo serena
16. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Učebné plány a osnovy. Organy na východnom Slovensku.
- c) Muzikoterapia a hudobno-pedagogický priestor. Pedagogický koncept muzikoterapie. Ticho - zvuk a ich didaktické využitie.
- d) Omša, J. S. Bach: Missa sollemnis h mol, BWV 232 – Gloria
17. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Organová škola – základný učebný materiál. Organár Martin Šaško.
- c) Školská reforma na Slovensku od roku 2023, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania vo všeobecnovzdelávacích školách.
- d) Opera a hudobná drama, A. Pärt: Fratres

18. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Odporúčaná inštruktívna literatúra pre organ. Znaky slovenských organov – organári: Pažický, Podkonický, Kysel', Pecník.
 c) Školská reforma na Slovensku od roku 2008, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania v základných umeleckých školách s dôrazom na kolektívnu formu vyučovania.
 d) Opereta a muzikál, L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
19. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) História didaktickej organovej literatúry. Slovenská organová hudba v 20. storočí.
 c) Tvorba obsahu hudobného vzdelávania v intenciách Školskej reformy na Slovensku: ciele intelektovo-kognitívne, socioafektívne, senzoricko-motorické, horizontálna, vertikálna a diagonálna línia hudobno-vzdelávacieho procesu, metódy a formy práce.
 d) Oratórium, pašie a kantáta, J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
20. a) Interpretácia 1 skladby J. S. Bacha. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
 b) Novodobé metodiky a školy hry na organe. Organová pedagogika na Slovensku (história, súčasnosť, osobnosti).
 c) Hudobné vzdelávanie v regionalisticky orientovaných školách na Slovensku po roku 1989.
 d) Balet, scénická hudba a melodráma, A. Pärt: Fratres

Literatúra:

Okruh otázok B:

- DZEMJANOVÁ, E.: *Metodika organovej hry*. Košice, 2002.
 DZEMJANOVÁ, E.: *Organová škola*. Košice, 2000.
 KLINDA, F.: *Organová interpretácia*. Bratislava, 1983.
 KLINDA, F.: *Organ v kultúre dvoch tisícročí*. Bratislava, 2000.
 LAUKVIK, J.: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil I.*, Stuttgart 1990.
 LAUKVIK, J.: *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil II.*, Stuttgart 2000.
 OPP, W.: *Handbuch Kirchenmusik. II. Orgel und Orgelspiel*. Kassel : Merseburger, 2000
 ZAHRAVNÍKOVÁ, Z.: *Historický pohľad na vyučovanie organovej hry na Slovensku*. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae : Universitas Catholica Ružomberok*. ISSN 1336-2232. Roč. 15, č. 1 (2016), s. 109-126.

Okruh otázok C:

- BARANOVÁ, E. 2001. *Ako učiť hudobnú výchovu?* Ružomberok : Katolícka univerzita. 99 s.
 BURLAS, L. 1997. *Teória hudobnej pedagogiky*. (Vysokoškolské učebné texty) Prešov : Prešovská univerzita. 114 s.
 FELIX, B. 2003. *Hudobno-dramatické činnosti na I. stupni základnej školy*. Banská Bystrica : Metodicko- pedagogické centrum. 64 s.
 FONTANA, D. 1997. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál. 383 s.
 HATRÍK, J. 1997. *Drahokam hudby I.* (Vysokoškolské učebné texty) Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa.

KRUŠINSKÁ, M. 2009. *Výchova k hudbe v škole Márie Montessoriovej. Podnety pre teóriu a prax hudobnej výchovy v alternatívnych a inovatívnych modeloch škôl na Slovensku*. KU PF v Ružomberku. 118 s.

SEDLÁK, F. 1984. *Didaktika hudební výchovy 2*. Praha : SPN. 310 s.

SEDLÁK, F. 1988. *Didaktika hudební výchovy 1*. Praha : SPN. 311 s.

SEDLÁK, F. 1989. *Psychologie hudebních schopností a dovedností*. Praha: Editio Supraphon. 258 s.

Okruh otázok D:

ADAMKO, R. *Náuka o hudobných formách*. Ružomberok : Verbum, 2019.

ZIKA, P.: *Učebnica hudobných foriem*. SPN: Bratislava, 1974.

BURLAS, L.: *Formy a druhy hudobného umenia*. Opus: Bratislava, 1978.

JANEČEK, K.: *Hudební formy*. SNKLHU: Praha, 1955.

ZENKL, L.: *ABC hudebních forem*. Praha, 1990.

WANGH, A.: *Umenie počúvať hudbu*. Bratislava, 1997.

Dátum odovzdania: 12.09.2025

Podpis (garant študijného programu):

Podpis (vedúci katedry):

Podpis (dekan fakulty):